

Gävles medborgarråd om klimatet

med inriktning på persontransporter

Jessica Birgersson, projektledare
Erik Apel, Planeringsstrateg, processledare Gävle klimatavtal

Vad har medborgarrådet fått göra?

[Medborgarråd om klimatet – Gävle kommun](https://www.gavle.se/medborgarradklimat)

Gävle klimatavtals fokusområden

Fokusområde:
Bygg & anläggning

Fokusområde:
Transport & mobilitet

Fokusområde:
Industri

Fokusområde:
Medborgare &
Civilsamhälle

AG 1:
Hållbarhet i
tidiga skeden

AG 2:
Arkitekt-
forum

AG 1: Pendling- och
tjänsteresor

WS-serier Industrins
leverantörskedjor

Medborgarråd om klimatet

AG 3:
Återbruk av
byggmaterial

AG 4:
Fastighets-
forum

AG 2: Fossilfria
godstransporter

BRF-forum för
energieffektivisering

Bakgrund

Vad är ett medborgarråd?

- En grupp slumpmässigt utvalda invånare som får sätta sig in i en fråga och ge rekommendationer till politiska beslutsfattare.
- Skiljer sig från samråd (lagstyrd process) eller medborgardialog (ej lagstyrd men öppen) där intressenter eller allmänhet är inbjudna
- Demokratisk dialog som faciliteras av samtalsledare

Bakgrund forts.

Vårt medborgarråd

- Idén kommer från en e-petition
- En del av vår Viable Cities-ansökan
- Gävle klimatavtal - nytt fokusområde för medborgare och civilsamhälle
- Våren 2026, 5 träffar mars-april
- Tema persontransporter – polariserad fråga där kommunen har mandat men inte når sina klimatmål
- 25 rådsmedlemmar
- Slutsatser lämnades över till politiken via en politisk referensgrupp

Gävle
klimatavtal

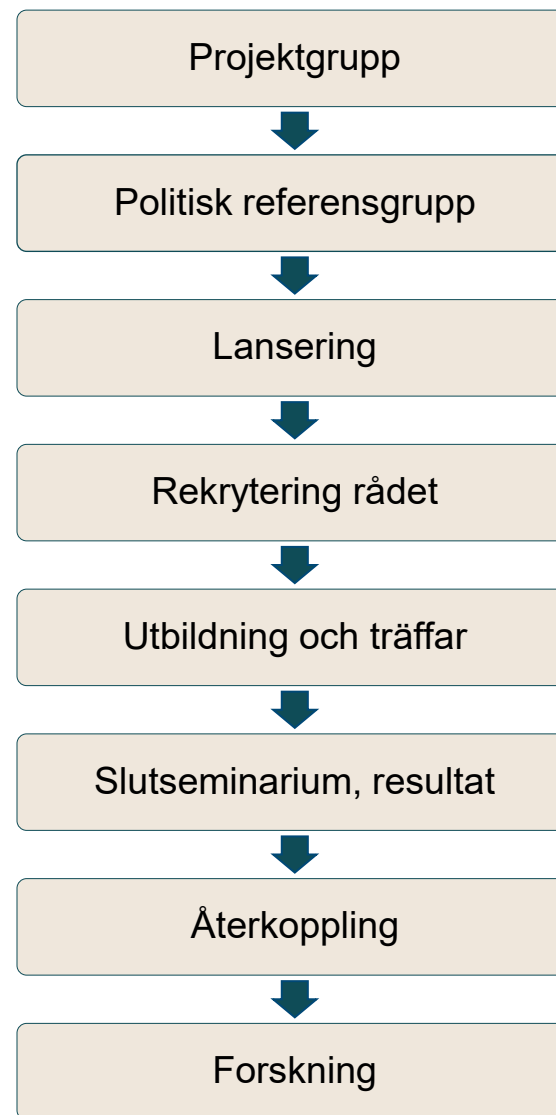

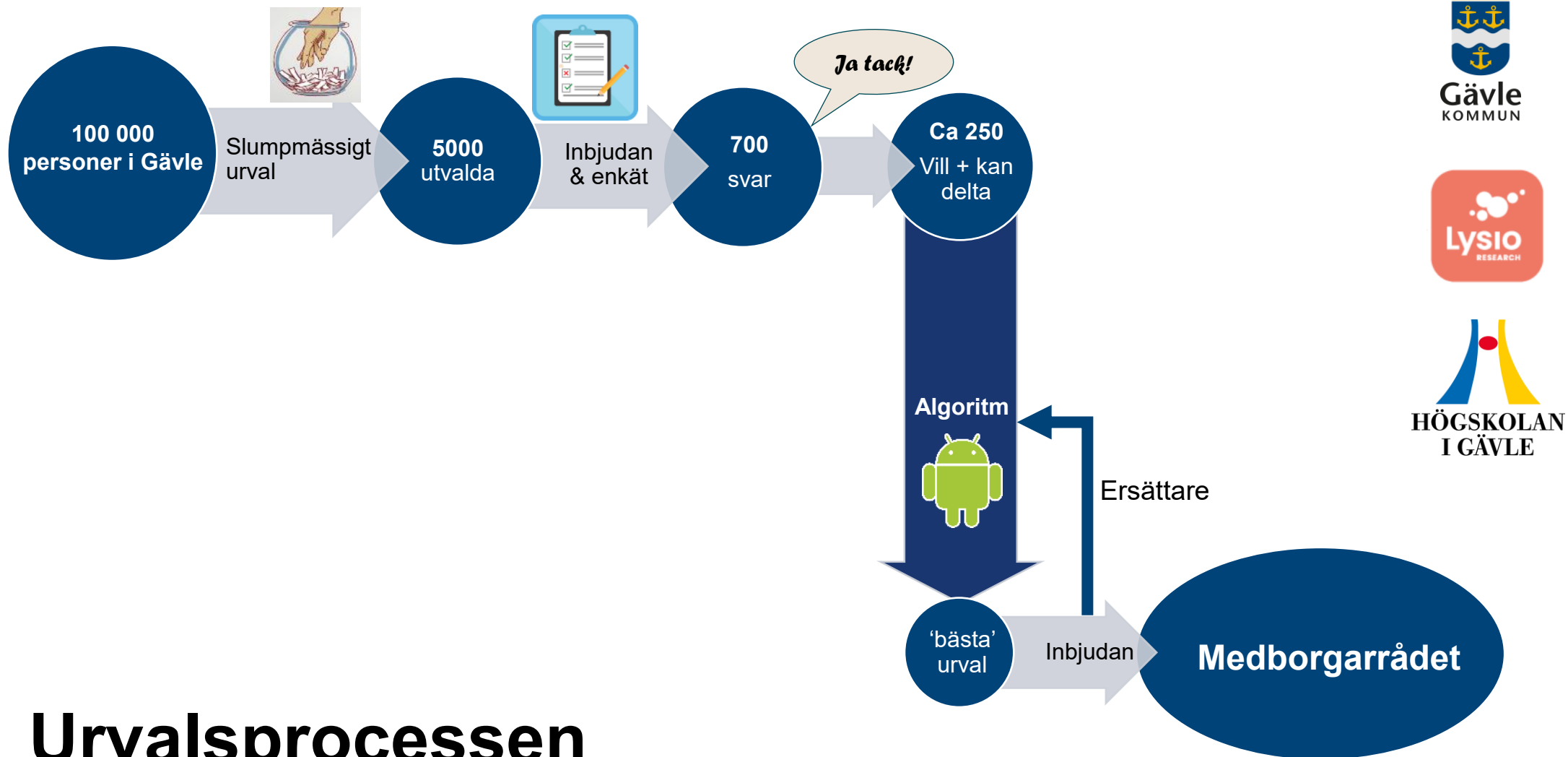
Syfte och mål

- Ge en tydlig bild av hur kommuninvånarna ser på klimatarbetet och persontransporter
- Öka den folkliga förankringen
- Stärka den demokratiska processen
- Bidra till ett inkluderande och nyanserat offentligt samtal i en fråga som är polariserad
- Målet är att deltagarna ska:
 - Identifiera möjliga lösningar för att minska klimatpåverkan från persontransportsektorn
 - Belysa de hinder som finns

Möjlig bieffekt:
Ökat engagemang i klimat- och transportfrågor

Projektets olika delar

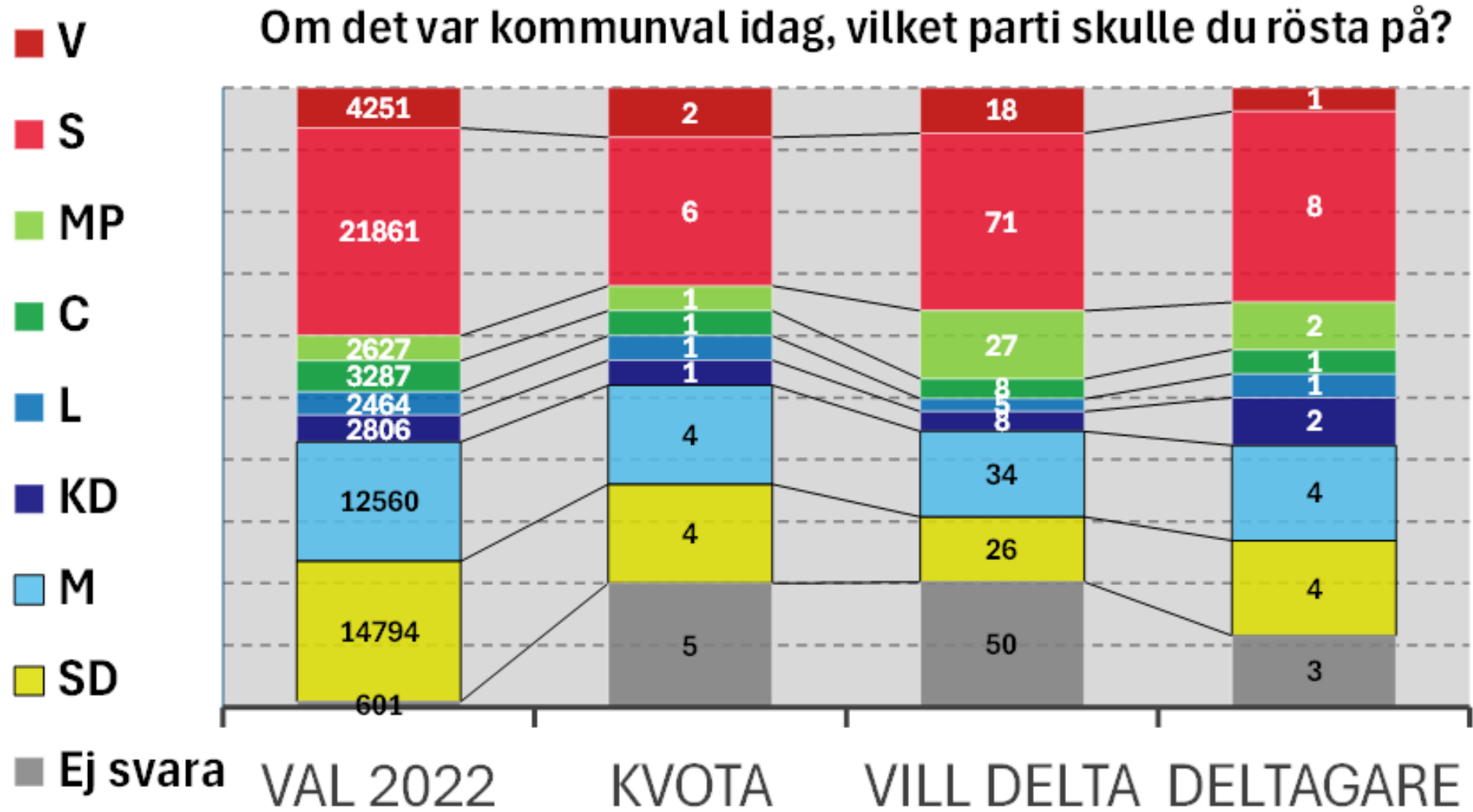

Variabler

Variabel	Representation/ diversitet
Kön	Representation
Ålder	Representation
Partipolitiska preferenser (8 partierna i kommunfullmäktige, annat/vill ej uppge)	Representation
Socioekonomisk status (DeSo kvartil) Nivå 1-4	Representation
Storstad - landsbygd (DeSo - ABC)	Representation
Utbildningsnivå	Representation
Utländsk bakgrund	Representation
Användning av transportslag (kollektivtrafik, cykel, gång, bil)	Diversitet
Åsikter om klimat och transport	Diversitet
Geografisk spridning (54 DeSo-områden)	Diversitet

Variabeln kan antingen spegla befolkningen i kommunen genom att använda samma kvoter som referensdata , eller användas för att säkerställa att det finns en diversitet/mångfald i perspektiv och åsikter.

Träffarna

Träff 1:

- Välkomna, presentation & lära-känna
- Intro till ämnet
- Djupdykning område 1 – parkering

Lördag 14 mars
10.00-16.00
Rådhuset

Träff 2:

- Djupdykning område 2 – kollektivtrafik

Torsdag 19 mars
17.00-19.30
Forsbacka

Träff 3:

- Djupdykning område 3 – gång och cykel

Torsdag 26 mars
17.00-19.30
Högskolan

Träff 4:

- Hinder
- Idéer och lösningar
- Diskussion

Lördag 18 april
10.00-16.00
Rådhuset

Träff 5:

- Formulera åtgärder
- Redovisning och rådscirkel
- Gemensam syntes och röstning

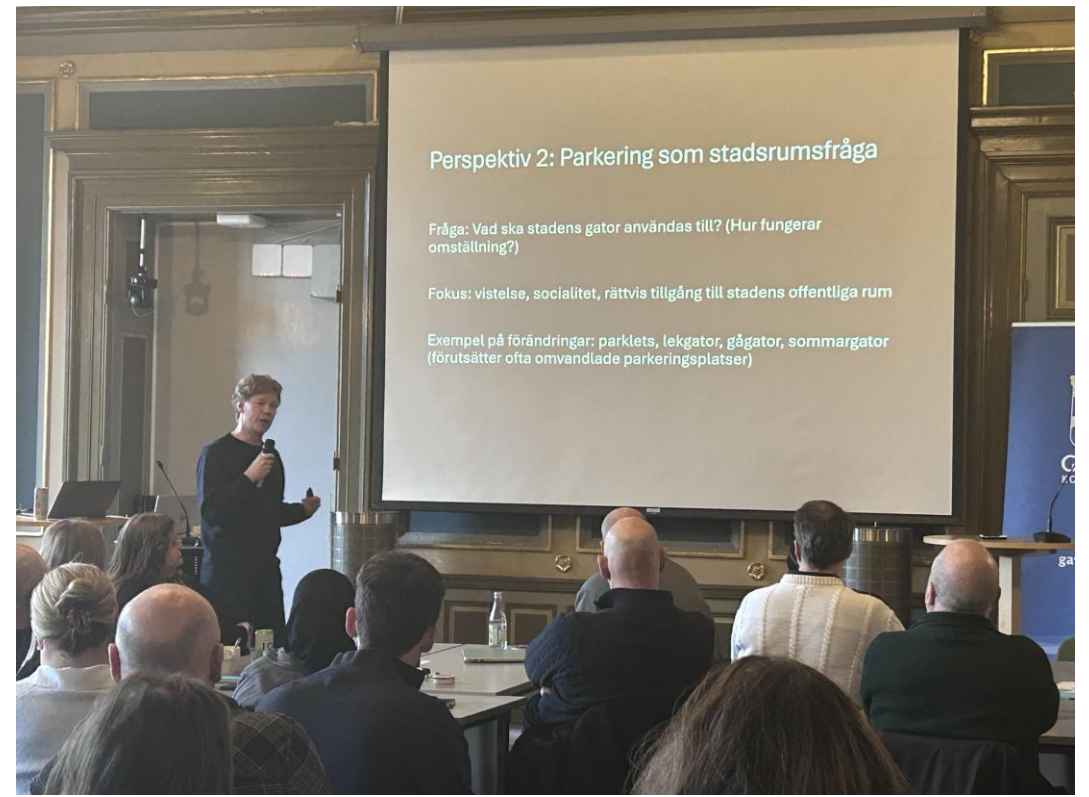
Söndag 19 april
10.00-16.00
Rådhuset

Slut-seminarium:

- Överlämning av resultat
- Panelsamtal referensgruppen

Onsdag 29 april
18.30-20.00
Agnes Kulturhus

1. Verka för sänkt prissättning i kollektivtrafiken
2. Erbjud säker och central cykelparkering
3. Utveckla pendlar- och infartsparkeringar som underlättar byten mellan trafikslag
4. Öka trafiksäkerheten för cyklister genom trafikseparering och belysning
5. Erbjud cykelutbildning för barn och vuxna
6. Genomför kontinuerliga informationskampanjer för ökat cyklande
7. Öka framkomlighet för biltrafik genom flexibla filer
8. Genomför riktade kampanjer för att öka resandet med kollektivtrafik
9. Stöd samåkningstjänster för pendling
10. Skapa lokala incitament för omställning till elbilar

www.gavle.se/medborgarrad

10

Medborgarrådets 10 toppförslag

1. Verka för sänkt prissättning i kollektivtrafiken
2. Erbjud säker och central cykelparkering
3. Utveckla pendlar- och infartsparkeringar som underlättar byten mellan trafikslag
4. Öka trafiksäkerheten för cyklister genom trafikseparering och belysning
5. Erbjud cykelutbildning för barn och vuxna
6. Genomför kontinuerliga informationskampanjer för ökat cyklande
7. Öka framkomlighet för biltrafik genom flexibla filer
8. Genomför riktade kampanjer för att öka resandet med kollektivtrafik
9. Stöd samåkningstjänster för pendling
10. Skapa lokala incitament för omställning till elbilar

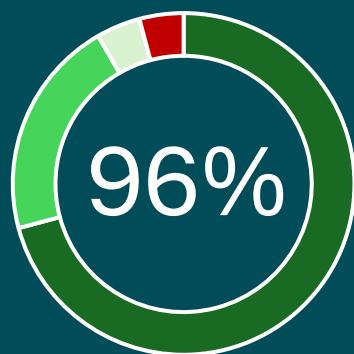
Medborgarrådets 10 toppförslag

Gruppens prioriteringsordning av förslagen, diagrammet visar varje förslags genomsnittliga poäng.

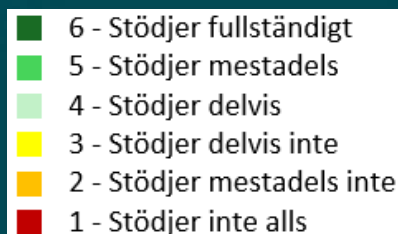

Medborgarrådets 10 toppförslag

1. Verka för sänkt prissättning i kollektivtrafiken

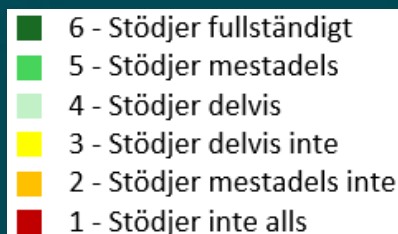
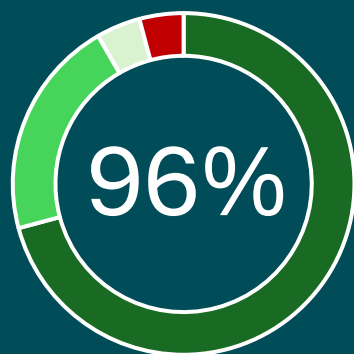

- **Mer prisvärd kollektivtrafik i Gävle**
Kommunen ska driva på för lägre biljettpriser för att öka resandet och minska bilberoendet.
- **Nya och anpassade biljetter**
Prisvärt årskort, klippkort för sällanresenärer och rabatter
- **Färre och tydligare zoner**
Förenklad zonindelning för ett mer rättvist och lättbegripligt biljettsystem.
- **Miljö och rättvisa i fokus**
Ökat kollektivresande minskar utsläpp, stärker demokratisk mobilitet och gynnar stadens handel och service.
- **Stegvis införande och tydlig kommunikation**
Prissänkningar testas i pilotprojekt, följs upp och kommuniceras brett till invånarna.

Medborgarrådets 10 toppförslag

2. Erbjud säker och central cykelparkering

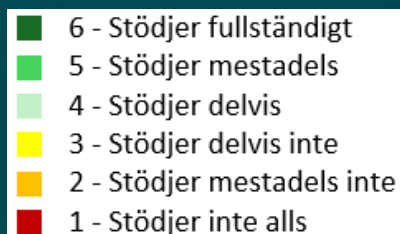
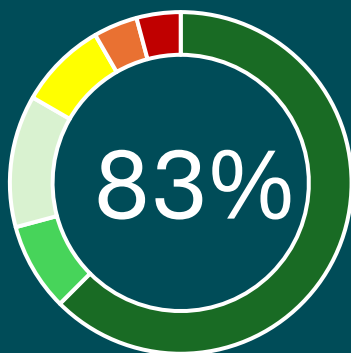

- **Säker cykelparkering på rätt platser**
Kommunen ska säkerställa trygga och centrala cykelparkeringar i stadskärnan och vid viktiga målpunkter.
- **Trygg och modern utformning**
Cykelparkeringarna ska vara låsbara, väl upplysta, platseffektiva och anpassade för olika typer av cyklar, med möjlighet till laddning.
- **Förebygg cykelstölder och öka cyklandet**
Säkrare parkering minskar stölder, ökar tryggheten och gör det mer attraktivt att ta cykeln till arbete, handel och service.
- **Smart användning av befintliga ytor**
Bilparkering i parkeringshus kan delvis omvandlas till cykelparkering.
- **Samverkan och långsiktighet**
Kommunen ska samarbeta med andra aktörer samt ställa krav på säker cykelparkering vid ny- och ombyggnation.

Medborgarrådets 10 toppförslag

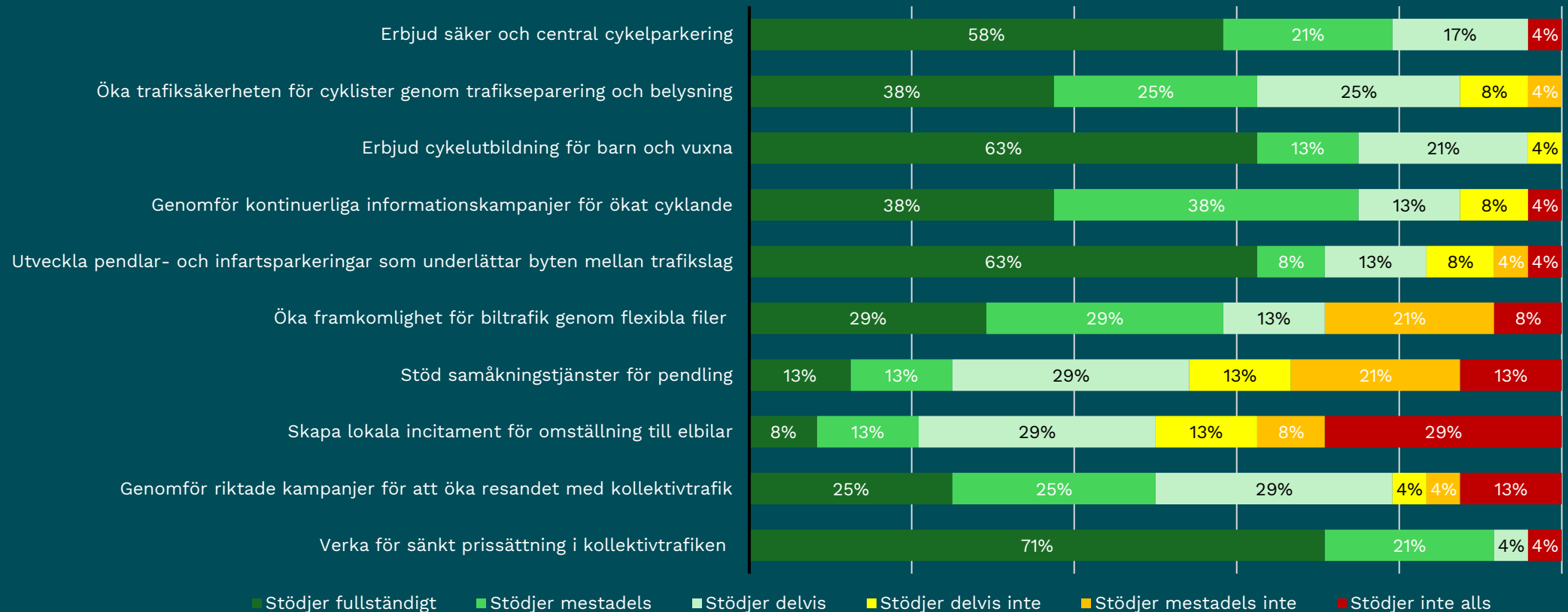
3. Utveckla pendlar- och infartsparkeringar som underlättar byten mellan trafikslag

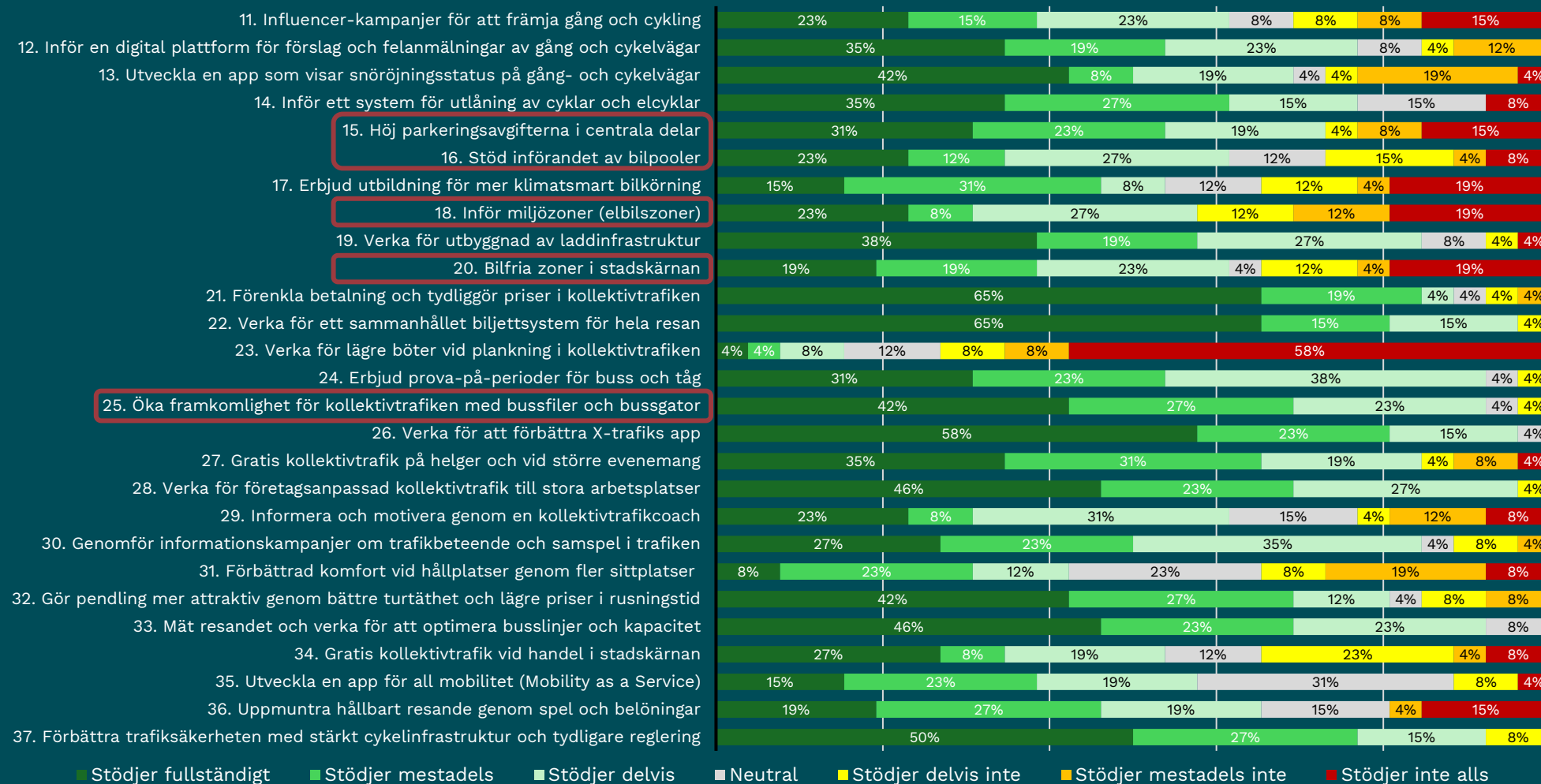
- **Pendlar- och infartsparkeringar för smidigare resor**
Parkeringar som gör det enkelt att byta från bil till kollektivtrafik, cykel eller gång.
- **Strategiska lägen i och runt staden**
Parkeringar både nära stadskärnan och vid infarter/landsbygd, kopplade till stadsbussar och expressbussar.
- **Bra kopplingar vidare**
Bra anslutning till snabb och pålitlig kollektivtrafik och gång- och cykelvägar.
- **Utgå från befintlig infrastruktur**
Använd redan anlagda parkeringar och anpassa nuvarande linjer för att minska kostnader för genomförandet.
- **Tydlig information och styrande incitament**
Bättre skyltning och information samt finansiering delvis via högre parkeringsavgifter i centrum.

Medborgarrådets topp tio förslag

Medborgarrådets övriga 27 förslag

Tillvaratagande av resultatet

- En efter-enkät visar på höga förväntningar från deltagarna att arbeta vidare med resultatet

Återkoppling till deltagare

- Certifikat
- Tack-brev till alla 700 som svarade på enkäten
- Kommer att göras:
 - Uppdatering av projektets hemsida www.gavle.se/medborgarradklimat
 - Vidare återkoppling via mejl till deltagarna
 - Återkoppling till allmänheten via kommunens kanaler

"Jag hoppas rådets synpunkter och prioriteringar blir föremål för någon form av politisk process"

"Det kunde vara bra om politiker diskuterar alla 10 förslag och även höra några medborgare som var med"

"Jag hoppas att våra förslag tas vidare på riktigt. Det viktigaste nästa steget är att kommunen omsätter våra förslag i konkreta åtgärder"

"Att få återkoppling/information kring de beslut som tas kommunalt för att nå utsläppsmålen 2030"

"Jag hoppas att politikerna tar åt sig av de lösningar vi kommit fram till på medborgarrådet och att iallafall något av förslagen arbetas vidare med."

Medskick

- Metoden fungerar, kan användas igen
- Kollektivtrafik är också en kommunal angelägenhet – påverkar våra medborgare och utsläpp
- Stort engagemang från invånarna – våra användare av infrastrukturen, koll på deras behov
- Traditionella samråd når inte alltid rätt målgrupp, risk att bara nå “de vanliga deltagarna”
- Förslagen minskar utsläppen men räcker inte för att nå målet om klimatneutralt Gävle 2030
- Full konsensus är aldrig realistisk, varken i trafik-, klimat- eller andra samhällsfrågor... men
- Många förslag med högt stöd:
Går att hitta bred acceptans för lösningar även i polariserade frågor

Nästa steg

- Samma dragning har getts till SBN och Livsmiljös ledningsgrupp
- Ni kommer att få den fullständiga rapporten när den är klar, samt forskningsrapporten från högskolan.
- Förslagen rör både SBN och KS ansvarsområden men gränserna kan vara luddiga:
 - Att nämnderna har ett gemensamt angreppssätt kring strategiska trafik- och mobilitetsfrågor torde vara avgörande
- Ett logiskt nästa steg kunde vara att förvaltningen ser över förslagen utifrån vad kommunen redan gör, är på väg att göra, valt att inte göra, borde göra

Vi finns tillgängliga för mer diskussion om processen och förslagen som kom fram om ni vill bjuda in oss enskilt eller i grupp.

Hör av er till oss om ni har fler frågor eller inspel:

erik.apel@gavle.se, jessica.birgersson@gavle.se

Tack!